

Lieve partijgenoot,

Vandaag presenteren GroenLinks, BBB, PvdA en VVD het nieuwe coalitieakkoord voor de Provinciale Staten van Groningen – ‘Mit Mekoar’. Het akkoord is het resultaat van een lange en roerige periode van formatie, waarin hard gewerkt is aan het onderlinge vertrouwen en het vinden van verbinding. We staan in de startblokken om te werken aan een groener, socialer en inclusiever Groningen, dus willen we zo snel mogelijk aan de slag! Om jou toch goed mee te nemen in onze afspraken en daarover een grondig besluit te laten nemen, hebben we de belangrijkste punten uit het akkoord op een rij gezet. Vanuit de gedachte om een ‘betrouwbaar bestuur’ te zijn waren het eerdere hoofdlijnenakkoord en besluiten die al door de Staten genomen zijn het vertrekpunt van de gesprekken. Sommige van deze punten staan hier opgenomen, en daarnaast gelukkig gebeurt er ook al veel ander goeds! Alle prachtige plannen die wij voor de provincie hebben, maar ook de punten waarop we de andere partijen iets moesten laten:

RUIMTE EN WONEN

Ruimte in het open landschap is ons veel waard. Tegelijkertijd zitten we met grote opgaven die duidelijke keuzes van ons vragen. In de nieuwe Omgevingsvisie ‘Dit wordt Groningen’ worden de ruimtelijke ambities integraal en in samenhang uitgewerkt, want niet alles kan overal. Hierbij zijn water en bodem de sturende principes, zodat ontwikkelingen een klimaatbestendige plaats krijgen.

- Voor de woningopgave kijken we vooral naar inbreiding in bebouwd gebied of hergebruik van bestaande gebouwen. Uitgangspunt is minimaal 30% sociale huur. In het buitengebied wordt voor kleinschalige en alternatieve woonvormen een uitzondering gemaakt.
- De ontwikkeling van de Oostpolder wordt voortgezet, met een nadruk op duurzame energie en toekomstbestendige werkgelegenheid. De leefbaarheid van omliggende dorpen weegt zwaar mee.
- Het aantal economische kernzones voor grootschalige industrie blijft beperkt tot vijf. We zetten in op revitalisering en vergroening van bestaande bedrijventerreinen. In het open landschap is geen plaats voor verdozing, distributiecentra of hyperscale datacenters.
- We gaan in gesprek met Defensie over de ruimtevraag voor uitbreiding. Hierbij is het provinciale uitgangspunt dat de leefbaarheid van de regio niet aangetast wordt en er positieve ontwikkelingen tegenover staan.

LANDBOUW EN NATUUR

In landbouwprovincie Groningen willen we een voorbeeld zijn hoe we landbouw en natuur in balans naast elkaar kunnen laten bestaan. Natuur en biodiversiteit moeten herstellen, terwijl boeren een toekomstbestendig perspectief met eerlijke betaling verdienen. Dit doen we aan de hand van de Groningse aanpak voor de Toekomst Landelijk Gebied. Hierin werken we gericht aan het behalen van de gestelde natuur-, fauna- (en water)doelstellingen, in verschillende deelgebieden, waarin samengewerkt worden met agrariërs en natuurorganisaties.

- We gaan de natuurdoelen halen door de landbouw te helpen. Hierbij worden natuurinclusief en biologisch boeren gestimuleerd, maar blijft voor gangbare en intensieve landbouw ruimte binnen wettelijke grenzen. Er komt een grondbank om extensivering mogelijk te maken. Daarnaast stimuleren we via een korte-keten agenda voor lokale producten dat boeren een eerlijk verdienmodel krijgen.
- We gaan de voorgeschreven omvang van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) realiseren. Om natuur alle ruimte te geven zorgen we voor verbindingzones tussen natuurgebieden. Ook zorgen we dat via stevig weide- en akkervogelbeleid de doelen uit de Vogel- en Habitatrichtlijnen gehaald wordt. We coördineren de bestrijding van invasieve planten en aanplant van inheemse planten.
- Om boeren ruimte te bieden wordt het mogelijk om het bouwblok te vergroten. Dit mag alleen wanneer het aantal gehouden dieren gelijk blijft, het dierenwelzijn verbeterd wordt, en/of er een stersprong in kwaliteit gemaakt wordt.
- We nemen geen andere of strengere maatregelen tegen de wolf dan landelijk voorgeschreven.
- We bieden duidelijkheid en steun aan de beroepsvisserij. We zetten in op duurzame en toekomstbestendige vergunningen, waarbij de balans tussen ecologische en economische belangen wordt gezocht.

WATER EN KLIMAATADAPTATIE

Een goede kwaliteit en beschikbaarheid van water is van levensbelang. We gaan daarom de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor 2027 halen. Ook willen we de beschikbaarheid van voldoende drinkwater voor nu en in de toekomst garanderen. Klimaatverandering heeft een grote impact op ons leven. Daarom gaan we maatregelen nemen om Groningen tegen de effecten ervan te beschermen en om onze samenleving te bestendigen tegen toenemende weersextremen, zoals grote droogte en regenval.

- Ons ruimtelijke beleid wordt water- en bodemgestuurd ingericht. Hierbij wordt bij alle keuzes rekening gehouden met ruimte en kwaliteit van het water en de bodem. Via sponswerking willen we meer water opslaan in de ondergrond. We gaan zoeken waar het waterpeil verhoogd kan worden om veenoxidatie tegen te gaan.
- We planten bomen en struiken aan, zodat water beter opgeslagen kan worden. In steden, dorpen en op bedrijventerreinen zorgen we via vergroening voor verkoeling en betere waterberging. Ook komt er een groene schoolpleinrevolutie!
- We verbeteren de kwaliteit van het water, met speciale aandacht voor met speciale aandacht voor nutriënten verontreinigde gebieden. We zoeken alternatieven voor zoetwatergebruik door de industrie.
- We gaan UNESCO-Werelderfgoed Waddenzee beschermen en herstellen. We spreken ons duidelijk uit tegen gaswinning in het gebied, en voor de oostelijke route (om het gebied heen) voor de aanlanding van windenergie op zee.

BEREIKBAARHEID

We gaan door met het vergroten van de bereikbaarheid van onze provincie. Dit doen we aan de hand van het eerder vastgestelde Programma Mobiliteit voor voetgangers, fietsers, per OV en voor de auto. We behouden buslijnen in het Ommeland, en verbeteren de duurzaamheid, beschikbaarheid en betaalbaarheid ervan. We zetten de uitbreiding van het fietsnetwerk door en zorgen voor meer veiligheid voor fietsers binnen de bebouwde kom, op binnenwegen en in het buitengebied. Andere prioriteiten:

- We verbeteren de bereikbaarheid van de Stad aan de Westflank. Ring West wordt aangepakt, waarbij via een extra busbaan en fietspaden de doorstroming voor auto's wordt verbeterd. Hiermee worden duizenden nieuwe woningen ontsloten en de leefbaarheid in omliggende wijken verbeterd.

- We zetten de lobby voor de Lelylijn en Nedersaksenlijn onverminderd voort. Hierbij willen we de Nedersaksenlijn zo snel mogelijk aanleggen, zonder dat dit ten koste gaat van andere spoorgelden. Ook willen we de versnelling over bestaand spoor realiseren. We gaan door met de aanpak van Hoofdstation Groningen en de Wunderline naar Leer.
- De N33 wordt aangepakt met een verdubbelde rijbaan. Hiermee moet de verbinding voor personenvervoer en vrachtverkeer beter toegankelijk worden.
- We verbeteren de oost-westverbinding (N996) tussen Winsum-Middelstum aan voor fiets en auto. Hiermee nemen de veiligheid op de weg en de leefbaarheid in tussenliggende dorpen toe.
- De provinciale opcenten blijven in principe bevroren op het huidige tarief van 95,7%. We spreken ons uit tegen de invoering van een kilometerheffing die Groningers onevenredig hard treft.

MIJNBOW

Wij blijven ons na de gaswinning en de parlementaire enquête inzetten voor een ‘nij begun’: een toekomstperspectief om de provincie veerkrachtig te maken. We willen het vertrouwen in de overheid herstellen. Afhandeling van schade en versterking moet makkelijker, milder en menselijker worden. We werken vanuit oplossingsgerichtheid en vertrouwen in de burger. Via Nij Begun willen we de brede welvaart in Groningen op het landelijk gemiddelde krijgen, via de sociale en economische agenda’s. Hierbij wordt de rol van raden en Staten goed geborgd

- Er blijft een eensgezinde inzet van de provincie om de winning van Gronings gas zo snel mogelijk te stoppen. Niet alleen uit het Groningenveld, ook uit kleine gasvelden en onder de Waddenzee
- Afwegingen bij (nieuwe) mijnbouwactiviteiten in dubbele garantie: ten eerste moet het sociaal en fysiek veilig kunnen, daarnaast moet het ook bijdragen aan breed maatschappelijk nut (zoals energietransitie of werkgelegenheid), niet uit puur commercieel belang
- We verstevigen de positie van IMG (Instituut Mijnbouwschade Groningen) voor het afhandelen van alle vormen van schade door gestapelde mijnbouwactiviteiten, middels toepassing van het bewijsvermoeden.
- De zoutwinning is belangrijk voor (regionale) industrie, maar kent grote nadelige gevolgen. We blijven in gesprek over hoe we hiermee omgaan en richten een compensatiefonds op voor het gebied waar schade door zoutwinning speelt. We onderzoeken waar geothermie en opslag van waterstof in lege cavernes/gasvelden veilig plaats kan vinden.

MILIEU

We nemen onze verantwoordelijkheid voor een schone en gezonde leefomgeving. Hiervoor willen we uitstoot en overlast zoveel mogelijk verminderen, zodat in ieder geval wordt voldaan aan de wettelijke normen. Circulariteit en hergebruik van grondstoffen wordt daarbij een leidend principe.

- We nemen stilte en duisternis op als landschapswaarden, om vervuiling door geluid en licht tegen te gaan. We gaan ruimte maken voor stilte- en donkertegebieden.
- We gaan bouwen aan een circulaire economie. We willen inzicht krijgen in afvalstromen en gaan regionaal hergebruik stimuleren. We nemen hierin een actieve rol richting de lokale (maak)industrie. Als Provinciale organisatie nemen we een voortrekkersrol door circulair en natuurinclusief in te kopen.
- We gaan het opdrachtgeverschap aan de ODG verstevigen en robuust inrichten. Beleid en uitvoering worden beter naar elkaar toegewerkt. We gaan met de mede-eigenaren in gesprek over hoe voldoende capaciteit en financiering geborgd kan worden.

ENERGIE EN HET TEGENGAAN VAN KLIMAATVERANDERING

Groningen is en blijft een energieprovincie. We pakken onze rol bij de energietransitie en gaan werken aan een duurzame energiemix. We onderschrijven het Klimaatakkoord en dragen via de Regionale Energiestrategie (RES) evenredig bij aan de opwek van groene energie. Hoewel de vorige coalitie duidelijk heeft gemaakt wat ze niet willen, gaan we nu kijken wat er vooral wel kan.

- We zetten vol in op inpassing van zonnepanelen op daken, vervuilde grond en bedrijven. De beperking voor grootschalige zonneparken op landbouwgrond blijft staan. We maken ruimte voor dorpsmolens tot 20 meter. De provincie neemt een positievere insteek bij kleinschalige initiatieven, met meer aandacht voor ecologische inpassing en 50% lokaal eigenaarschap waarbij mensen met een smalle beurs mee kunnen doen.
- Er komt geen kerncentrale in Groningen!
- Er komt repoweringbeleid voor wind- en zonneparken, waarbij lokaal eigenaarschap bevorderd wordt met 50% als uitgangspunt. Ook wordt overlast voor omgeving (zoals rode knipperende lichten) verplicht tegengegaan. Hogere opwek binnen huidige locaties wordt niet uitgesloten.
- We gaan energiearmoede tegen via bespaarcoaches en subsidies voor isolatie. Sportverenigingen en dorpshuizen worden verduurzaamd. We kijken hoe een provinciaal energiebedrijf een rol kan krijgen binnen het energiebeleid.

- We willen netcongestie tegengaan via energiehubs bij bedrijvenclusters. Ook komt er meer ruimte voor batterijopslag. Bedrijven worden gestimuleerd om hun energieverbruik terug te dringen en te verduurzamen, ook om (praktische) werkgelegenheid te behouden.

ECONOMIE EN VRIJTETJDSECONOMIE

We zetten in op economische ontwikkeling om de brede welvaart te vergroten. We gaan werken aan een nieuwe economische visie, waarin verdienvermogen, circulariteit en een toekomstbestendige arbeidsmarkt centraal staan. We willen aansluiting zoeken met opleidingen en universiteiten, met speciale aandacht voor techniek en zorg. Ook willen we jongeren en studenten voor onze regio behouden. Randvoorwaarden als voldoende groene energie, milieuregels en ruimtelijke inpassing worden op orde gemaakt.

- De waterstofeconomie terug van weggeweest! We gaan weer bezig om de kansen hiervan voor de regio te benutten.
- We gaan ons inzetten om het aantal internationale veerverbindingen vanuit de Eemshaven uit te breiden. Ook verbeteren we de spoorverbindingen naar de haven.
- We gaan ervan uit dat Groningen Airport Eelde zichzelf kan bedruipen via de nieuwe economische strategie. Ter ondersteuning blijven we de NEDAP-subsidie uitbetalen aan het vliegveld. Het blijft leidend dat de Schiphol Group financieel aandeelhouder wordt.
- We zetten meer in op internationale samenwerking, met name in de grensregio met Duitsland.
- We willen een provinciedekkend glasvezelnetwerk realiseren.

LEEFBAARHEID, SOCIAAL EN CULTUUR

Leefbaarheid in Stad en Ommeland is van groot belang voor de brede welvaart in onze provincie. Aan de hand van de nieuwe Leefbaarheidsvisie gaan we hiermee aan de slag. Daarnaast blijven we in Den Haag aandringen dat ‘Elke regio telt’! Gezondheid wordt een sturend principe bij het maken van keuzes, met speciale aandacht voor voeding en mentale gezondheid. We gaan aan de slag om kansengelijkheid voor alle Groningers te bewerkstelligen, in het bijzonder voor kinderen en mensen in armoede.

- Als provincie blijven we een actieve rol pakken in tegengaan van discriminatie en uitsluiting. Wij zijn een provincie waar iedereen kan zijn wie die is. Er komt een bredere inzet op inclusie: ook bij laaggeletterdheid en afstand tot de arbeidsmarkt pakt provincie een rol om mensen mee te laten doen.
- De schrijnende en onveilige situaties in Ter Apel zijn onacceptabel. Daarom blijven we ons tegen het Rijk uitspreken voor voldoende opvangplekken en nieuwe aanmeldcentra in de rest van het land.
- Culturele diversiteit in onze provincie wordt vergroot. Ook vergroten we de toegang tot culturele activiteiten voor alle Groningers. ‘Fair pay’ binnen cultuursector wordt de norm. Het Bevrijdingsfestival blijft gratis toegankelijk
- We zetten in op behoud en versterking van cultureel erfgoed in onze provincie. Binnen de versterkingsoperatie houden we hier in het bijzonder rekening mee. We zetten stappen om het Groninger landschap als nieuw UNESCO Werelderfgoed voor te dragen.
- Sportbeleid wordt doorgezet en ander beleid wordt bewegingsinclusief vormgegeven. Kansen van talentvolle sporters worden gestimuleerd. We gaan met een positieve grondhouding het gesprek aan over een nieuw Karding.